

Nr.012/16.01.2019

NOTĂ DE FUNDAMENTARE PRIVIND DEZVOLTAREA STRATEGIEI PENTRU TRANZIȚIA ROMÂNIEI SPRE ECONOMIA CIRCULARĂ 2020-2030

Începând cu aderarea României la Uniunea Europeană, eforturile de aliniere a demersurilor privind protejarea mediului și dezvoltarea durabilă s-au întesit, iar actorii interni s-au implicat mai activ în crearea unei piețe care gestionează acțiunile și integrează resursele necesare – resurse umane specializate, cunoștințe și inovații în domeniu, platforme de cercetare – dezvoltare, tehnologii și mediul de afaceri (industrie și servicii).

Cererea globală de resurse este proiectată să se dubleze până în 2050¹. Doar 6% din materiale sunt reciclate² la nivel global. Astfel, în ultimii 20 de ani, China și Coreea de Sud au operat parcuri industriale care utilizează principiile economiei circulare pentru a lega lanțurile de aprovizionare ale companiilor și a reutiliza sau recicla materialele obișnuite. China a certificat mai mult de 50 de astfel de parcuri³. Comisia Europeană și Japonia au adoptat legi privind proiectarea ecologică, au făcut producătorii responsabili pentru utilizarea ulterioară a produselor lor și a stimulat piețele pentru materiale secundare. Unele state și companii americane au creat rețele pentru partajarea și reciclarea resurselor⁴. Brazilia și India utilizează sisteme informale de reciclare.

Plecând de la aceste premize globale conchidem faptul că și România trebuie să se alinieze acestor demersuri pentru îndeplinirea Agendei UN 2030 pentru dezvoltare durabilă.

În ceea ce privește în mod direct gestionarea deșeurilor, la acest moment se remarcă inițiative publice, private, parteneriate public-private dar și numeroase implicări locale și regionale ale societății civile. Sunt notabile o serie de acțiuni legislative prin care se implementează în legislația națională cerințele și obiectivele comunitare de protejarea mediului și dezvoltare durabilă:

- Legea nr. 211/2011 privind **regimul deșeurilor** care facilitează cadrul comun pentru adoptarea măsurilor necesare specializării personalului în gestionarea deșeurilor, crearea de mecanisme la nivelul autorităților și agenților economici de management și raportare, alinierea pieței deșeurilor din România la prevederile Directivei 2008/98/EC; aceasta continuă reglementările inițiate prin HG 856/2002.
- **Fondul de mediu** – Ord. 2413/2016 privind modificarea OUG nr. 196/2005, Ordinul nr. 578 / 2006 pentru aprobarea Metodologiei de calcul al contribuțiilor și taxelor datorate pentru Fondul de mediu, creează regimul fiscal și coordonatele financiare ale principiului poluatorul plătește prin tarifarea celor ce introduc pe piața deșeurii din ambalaje sau produse care necesită un management specializat la închiderea ciclului de viață, aliniind principiile ecologice la nivel strategic pentru agenții economici.
- **Colectarea separată** - Legea 132/2010 privind colectarea separată a deșeurilor în instituțiile publice, introduce obligații la nivelul sectorului public de implementare a obiectivelor privind regimul deșeurilor
- **Salubritate** – Legea nr. 101/2006 privind serviciul de salubritate a localităților, republicată în 2014.
- **Depozitarea deșeurilor** – prin care sunt gestionate costurile depozitării finale la rampele de gunoi și condițiile de depozitare controlată, introducând mecanisme de piață pentru gestionarea ierarhiei deșeurilor conform HG nr. 349/2005 privind depozitarea deșeurilor

¹ UN Environment Programme & International Resource Panel. Resource Efficiency: Potential and Economic Implications 291 (UNEP, 2017).

² Haas, W., Krausmann, F., Wiedenhofer, D. & Heinz, M. J. Indus. Ecol. 19, 765–777 (2015).

³ Geng, Y., Sarkis, J., & Bleischwitz, R. How to globalize the circular economy (2019).

⁴ Esposito, M., Tse, T. & Soufani, K. Thunderbird Int. Bus. Rev. 59, 9–14 (2017).

- **Deșeuri de ambalaje** – HG nr. 249/2015 privind gestionarea ambalajelor și deșeurilor de ambalaje și Ordinul nr.794/2012 privind procedura de raportare a datelor referitoare la ambalaje și deșeuri de ambalaje.
- **Deșeuri specifice** – există legislație secundară care gestionează tipologii specifice de deșeuri prin care sunt create premisele legale ale unor sisteme de eliminare controlată a deșeurilor ce constituie un pericol pentru mediul înconjurător și/sau pentru sănătatea populației:
 - Legea 211/2011 privind regimul deșeurilor
 - HG nr. 170 / 2004 privind gestionarea anvelopelor uzate
 - HG nr. 235/2007 privind gestionarea uleiurilor uzate
 - HG nr. 540/2016 pentru modificarea și completarea la HG nr.1132/2008 privind regimul bateriilor și acumulatorilor și al deșeurilor de baterii și acumulatori cu completările
 - OUG nr. 5/2015 privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
 - Regulamentul CE1272/2008 privind clasificarea, etichetarea și ambalarea substanțelor și a amestecurilor .

Începând cu anul 2015 la nivelul Comisiei Europene a fost adoptat Planul de Acțiune privind economia circulară prin care s-au stabilit acțiuni concrete și acțiuni ambițioase pentru stimularea tranziției membrilor comunitari către o economie circulară, considerate motor al competitivității economice la nivel global, incubator al afacerilor sustenabile prin asigurarea unei creșteri economice organice și crearea de noi locuri de muncă. Aceste demersuri au condus la revizuirea cadrului legislativ comunitar începând cu iulie 2018 (Pachet pe economie circulară L 150/UE/ 14 iunie 2018), astfel:

- **Regulamentul (UE) 2018/848** al Parlamentului European și al Consiliului din 30 mai 2018 privind producția ecologică și etichetarea produselor ecologice și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 834/2007 al Consiliului
- **Directivă (UE) 2018/849** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2000/53/CE privind vehiculele scoase din uz, a Directivei 2006/66/CE privind bateriile și acumulatorii și deșeurile de baterii și acumulatori și a Directivei 2012/19/UE privind deșeurile de echipamente electrice și electronice
- **Directivă (UE) 2018/850** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 1999/31/CE privind depozitele de deșeuri
- **Directivă (UE) 2018/851** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 2008/98/CE privind deșeurile
- **Directivă (UE) 2018/852** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a Directivei 94/62/CE privind ambalajele și deșeurile de ambalaje
- **Decizia (UE) 2018/853** a Parlamentului European și a Consiliului din 30 mai 2018 de modificare a **Regulamentului (UE) nr. 1257/2013**, a Directivelor 94/63/CE și 2009/31/CE ale Parlamentului European și ale Consiliului și a Directivelor 86/278/CEE și 87/217/CEE ale Consiliului în ceea ce privește normele procedurale în domeniul raportării cu privire la mediu și de abrogare a Directivei 91/692/CEE a Consiliului

Aspecte prin care se conturează o acțiune sinergică de eliminare a deșeurilor și de consolidare a practicilor specifice atât a prevenirii și gestionării deșeurilor cât și a pieței de reciclare. La acest moment, propunerile înaintate la nivel european vizează:

- O țintă comună la nivelul UE de reciclare a deșeurilor municipale în procent de 65% până în anul 2035;
- O țintă comună la nivelul UE de reciclare a deșeurilor de ambalaje în procent de 70% până în anul 2030;
- Ținte specifice pentru reciclarea diferitelor materiale folosite ca ambalaje:
 - Hârtie și carton: 85 %
 - Metale feroase: 80 %
 - Aluminiu: 60 %

- Sticla: 75 %
 - Plastic: 55 %
 - Lemn: 30 %
- Reducerea suprafeței depozitelor de deșeuri (landfill) la maximum 10% din totalul volumului de deșeuri municipale până în anul 2035;
 - Obligatorietatea de colectare separată a deșeurilor periculoase generate de locuințe până în 2022, a bio-deșeurilor (până în 2023) și a celor textile (până în 2025).
 - La nivelul schemelor de transfer de responsabilitate se consideră imperativ dezvoltarea sistemelor de guvernare precum și eficientizarea costurilor
 - Schimbarea mentalității consumatorilor și producătorilor în vederea prevenirii generării deșeurilor alimentare și a reziduurilor ce poluează apele

România a adoptat noile prevederi europene prin actualizarea legislației în baza Legii nr. 31/2019 ce aprobă OUG nr. 74/2018 pentru modificarea și completarea Legii nr. 211/2011 privind regimul deșeurilor cu completările și modificările ulterioare, a Legii nr. 249/2015 privind modalitatea de gestionare a ambalajelor și a deșeurilor de ambalaje cu completările și modificările ulterioare și a OUG nr. 196/2005 privind Fondul pentru mediu.

Prin prezentul demers, IRCEM prin calitatea sa de reprezentant al României în cadrul grupului de coordonare al Platformei Europene a Părților Interesate pentru Economia Circulară (ECESP) o inițiativă comună a Comitetului Economic și Social European și Comisia Europeană, Bruxelles, Belgia, înțelege să:

- contribuie cu resursele tehnice, necesare pe bază de voluntariat, pentru a atinge țintele de reciclare, reutilizare și de a aduce îmbunătățiri mediului și economiei românești;
- se implice active în facilitarea tranziției spre economia circulară a României;
- implice toate părțile interesate în dezvoltarea unui Master Plan pentru tranziția spre economia circulară.

Participând activ în cele 2 sesiuni, la nivel național, desfășurate în decembrie 2018, organizate de CE, respectiv în ianuarie 2019, organizate de Coaliția pentru Economie Circulară, în parteneriat cu Academia de Studii Economice din București, IRCEM a conturat o serie de acțiuni specifice economiei circulare. În calitate de membrii activi în Comitetul de elaborare a Strategiei Europene privind Economia Circulară, IRCEM facilitează alinierea demersului național la modele de bune practici europene. Astfel, prin prezenta, ne adresăm Ministerului Mediului pentru încheierea unei colaborări în vederea elaborării Master Planului pentru tranziția României spre economie circulară până în 2030 și pentru asumarea misiunii ca până în 2030 România, să fie lider în Europa Centrală și de Sud-Est în economia circulară, prin Strategia ROCES 2020-2030.

Plecând de la premisele prezentate anterior, IRCEM invită Guvernul României, prin Ministerul Mediului, Ministerul Dezvoltării Regionale și Administrației Publice, Ministerul Apărării Naționale, Ministerul Finanțelor Publice, Ministerul Justiției, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, Ministerul Educației Naționale, Ministerul Muncii și Justiției Sociale, Ministerul Economiei, Ministerul Energiei, Ministerul Transporturilor, Ministerul Fondurilor Europene, Ministerul pentru Mediul de Afaceri, Comerț și Antreprenoriat, Ministerul Sănătății, Ministerul Culturii și Identității Naționale, Ministerul Apelor și Pădurilor, Ministerul Cercetării și Inovării, Ministerul Comunicațiilor și Societății Informaționale, Ministerul Tineretului și Sportului și Ministerul Turismului, precum și alte instituții publice; autorități locale și regionale; companii; membrii comitetelor sectoriale și ai comitetelor sectoriale cu personalitate juridică; universități; asociații profesionale; camere de comerț și industrie și ONG-uri, la conceperea Strategiei Pentru Tranziția României Spre Economia Circulară 2020 – 2030 (ROCES), conform planului cadru de acțiune atașat.

**Din atitudine pentru dezvoltare durabilă,
Institutul pentru Cercetări în Economie Circulară și Mediu „Ernest Lupan” - IRCEM**